UUTISET

Toisinajattelijoiden ja poliittisen opposition toiminta Venäjällä on käynyt viime vuosina yhä vaikeammaksi. **ALEKSANDRA MAKSJUTOVA, LIBERAALIN JABLOKO-PUOLUEEN AKTIIVI**

Ahnas ebolaepidemia on uudenlainen opetus koko maailmalle

Ebolaepidemia on uudenlainen kansainvälinen kriisi. Rajojen sulkemisen sijaan sen pysäyttämiseksi tarvitaan tehokasta, monipuolista apua paikan päällä.

KARI SALONEN

”Potilaat pelkäsivät hakeutua hoitoon, mutta hoitajiakaan ei löytynyt, koska he pelkäsivät sairastumista”, kuvaa Tiina Saarikoski ebolan aiheuttamaa pelon ilmapiiriä, joka vallitsi epidemian alussa keväällä Sierra Leonessa.

Jo liki 5 000 uhria vaatinut verenvuototauti ebola on epidemia, jota on vakavuutensa vuoksi vaikea verrata mihinkään viime vuosikymmenien tautiepidemioihin. Se täyttää monet humanitaarisen kriisin tunnusmerkit, mutta sen pysäyttäminen on taudin vaarallisuuden vuoksi uusi haaste myös viranomaisille ja kansainvälisille avustusjärjestöille.

”Ebolalla on monta eri tasoa. Puhtaasti lääketieteellisesti taudin vakavuus on luonnollisesti yksi”, sanoo ylijohtaja **Veli-Mikko Niemi** sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Nopea avun saaminen on vaikeaa olosuhteissa, joissa terveydenhoito on pahasti puutteellista ja muukin logistiikka kuten tieverkosto ja lentokentät ovat heikkoja.

”Siksi se on uusi iso haaste myös meille, jotka pyrimme täältä muualta maailmasta auttamaan.”

Myös ulkoministeriön erityisasiantuntija **Tiina Jortikka-Laitinen** pitää ebolaa aiemmista täysin poikkeavana humanitäärisenä kriisinä.

”Epidemialla on yhtäläisyyksiä moniin kysymyksiin, jotka on mielletty uhkiksi. Mutta nyt joudutaan käytännössä testaamaan, miten kansainvälinen yhteisö tästä selviää.”

Hän viittaa Niemen tavoin kolmen länsiafrikkalaisen valtion haurauteen. Liberia, Sierra Leone ja Guinea kuuluvat Afrikan köyhimpiin ja niiden lähihistoriaan kuuluu muun muassa diktatuureja.

Huonosti leviävä virus voitettavissa

Ebolan selättäminen edellyttää toimintakulttuurin muutosta paitsi tautialueiden ihmisiltä myös avunantajilta. Sairastuneiden seurassa olleet ihmiset pitää saada nopeasti seurantaan. Lisäksi muun muassa asianmukainen hautaaminen ja kansalaisten neuvonta vaatii paljon työtä.

”Tämä kriisi on ollut uusi asia myös meille humanitäärisille järjestöille. Sinne meno vaatii taudin vaarallisuuden vuoksi tarkkaa valmistautumista”, toteaa Suomen Punaisen Ristin neuvonantaja **Tiina Saarikoski**, joka on työskennellyt ebolaklinikalla Sierra Leonessa.

”Ei riitä vain se, että perustetaan sairastuneiden hoitoon erikoiskeskuksia vaan tarvitaan myös runsaasti tiedottamista.”

Tauti on silti voitettavissa.

Saarikoski kertoo, että yksi ebolaan sairastunut tartuttaa suojaamattomana korkeintaan kaksi ihmistä. Influenssoilla ja koleralla sekä muilla vatsataudeilla leviämiskerroin on moninkertainen. Viimeksi mainittuihin tautiryhmiin kuolee kumpaankin maailmassa vuosittain noin 1,5 miljoonaa ihmistä.

Ulkopuolista apua tarvitaan

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimusprofessori **Mika Salminen** korosti torstaina pidetyssä tiedotustilaisuudessa, että avainasemassa on ebolan leviämisen katkaiseminen tautialueella. Suomi pitäytyy Maailman terveysjärjestön ohjeissa, ettei matkustusrajoituksia tai maahantulotarkastuksia ole tarpeen asettaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö ja ulkoministeriö johtavat ebolakriisin seuraamista ja siihen varautumista Suomessa. Riski taudin leviämisestä Suomeen on hyvin pieni, koska suoraa lentoliikennettä tautialueelle ei ole. Lisäksi koko terveydenhoidon ketju on varuillaan ja harjoitellut, miten toimia, jos yksittäinen ebolaepäily Suomessa todettaisiin.

Tilaisuudessa kävi myös selväksi, ettei Euroopassa ei ole silti varaa vetäytyä kuoreen.

”Jos tautialueelle ei mene vapaaehtoisia asiantuntijoita auttamaan, sitä ei saada kuriin”, kuului useasta suusta.

KAIJALEENA RUNSTEN

KIRJA

Perinteistä varautumista tärkeä tukea

Kansainvälisen Punaisen Ristin katastrofiraportti valottaa tänä vuonna sitä, kuinka paikallinen toimintakulttuuri vaikuttaa selviämiseen poikkeustilanteista. Raporttia kirjoitettaessa on selvästi ajateltu ennen kaikkea varautumista ilmastonmuutokseen, joka lisää luonnontuhojen riskiä.

Kulttuuri voi osaltaan vaikeuttaa kriisien hoitoa kuten ebolan hurja leviäminen köyhässä Länsi-Afrikassa osoittaa.

Toisaalta paikallisväestö on tyypillisesti osannut varautua etenkin luonnonvahingoilta. Raportti tuo esiin puurakentamisen ehdottoman paremmuuden suhteessa moderneihin jäykkiin betonirakenteisiin maanjäristysalueilla.

Perinteistä rakentamisen viisautta on sekin, että tulvivilla alueilla kannattaa asuinrakennuksiin jättää asumaton kellarikerros.

Ilmastonmuutokseen varautuminen ei ole turhaa. Viime vuosi jää tuhotilastoihin Filippiinien hirmumyrsky Haiyanista ja Intian monsuunisateista sekä Keski-Euroopassa isoja taloudellisia vahinkoja aiheuttaneista tulvista.

KAIJALEENA RUNSTEN

Kansainvälisen Punaisen Ristin katastrofiraportti (englanniksi): www.ifrc.org/world-disasters-report-2014

KATASTROFIT

Aasia alttein luonnontuhoille

Luonnonkatastrofeista kärsi viime vuonna alle sata miljoonaa ihmistä, vähiten vuosikymmeneen, osoittaa Kansainvälisen Punaisen Ristin raportti.

Katastrofeissa kuoli kuitenkin yli 22 miljoonaa ihmistä; heistä lähes neljä viidestä Aasiassa.

Luonnonkatastrofien määrä on pysytellyt tällä vuosituhannella suhteellisen vakiona, 300–400 tapahtumassa vuosittain.

Aasia on kärsinyt eniten luonnontuhoista ja niiden vaikutus sen väestöön on myös ollut suurin.

Viime vuosi jäi Euroopassa tulvien vuoksi väestövaikutuksessa mitaten kymmenen vuoden tilastohuipuksi.

Luonnonkatastrofit vuonna 2013

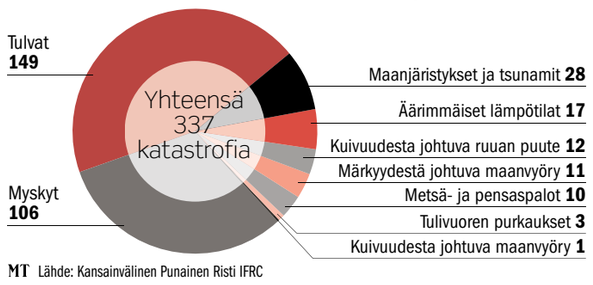

MT Lähde: Kansainvälinen Punainen Risti IFRC

Luonnonkatastrofien määrä väheni vuodesta 2012, mutta niissä kuolleiden ihmisen määrä yli kaksinkertaistui.

POLITIIKASTA LYHYESTI

JHL haluaa metsät verolle

Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL:n toiveena seuraavalle hallituskaudelle on veropohjan yksinkertaistaminen ja laajentaminen sekä vähennysten karsiminen. ”Maa- ja metsätalousmaa tulisi panna verolle, kunnille osoittaa osa pääomatuloverosta ja varallisuusveron palauttaminen selvittää.”

JHL:n mukaan verojärjestelmää pitää muuttaa, jotta julkisten palveluiden rahoitus pysyy kunnossa.

JHL esittää myös, että kuntien kumppaneina olevien hoiva-alan yritysten voitontavoittelua rajoitetaan.

Kaksoiskansalaisuus selvityksessä

Ulko- ja turvallisuuspoliittinen ministerivaliokunta linjasi torstaina kaksoiskansalaisuutta koskevaa jatkotyötä.

Siinä selvitetään niitä valtion turvallisuuden kannalta kriittisiä virkoja ja tehtäviä, joissa kaksoiskansalaisuus voi muodostaa lojaliteettiristiriidan. Sellaisia voisivat olla valtion turvallisuuden avaintehtävät, kuten ministerin ja suojelupoliisin päällikön tehtävät.

Sarkomaa kiirehtii sotea

Kokoomuksen kansanedustaja **Sari Sarkomaa** varoittaa soteuudistuksen lykkääntymisen vaaroista.

Usean eduskuntakauden epävarmuudessa eläminen on hyvin vahingollista koko sote-järjestelmän kehittämiselle, alalla työskenteleville ja apua odottaville ihmisille, Sarkomaa sanoo.

”Tarvitaan ripeä ja laadukas loppukiri”, hän sanoo.

Viime aikoina juuri kokoomuksesta on esitetty soten lykkäämistä seuraavalle eduskunnalle.

Suomi lakkauttaa kolme lähetystöä

Valtionhallinto osallistuu säästötalkoisiin sulkemalla suurlähetystöt Luxemburgissa, Slovakian Bratislavassa sekä Slovenian Ljubljanassa vuoden 2015 loppuun mennessä.

Jatkossa suhteista ja vaikuttamisesta huolehditaan Brysselistä, Prahasta ja Zagrebista käsin.

Viime vuodet ovat olleet tuhoisia Venäjän sananvapaudelle

BERLIINI (MT)

Presidentti **Vladimir Putinin** hallinto tiukentaa otettaan Venäjällä. Demokratia ja sananvapaus kärsivät.

”Toisinajattelijoiden ja poliittisen opposition toiminta Venäjällä on käynyt viime vuosina yhä vaikeammaksi”, kertoo liberaalin Jabloko-puolueen jäsen ja nuorisojärjestön aktiivitoimija, pietarilainen **Aleksandra Maksjutova.**

Oppositiovoimilla oli vaikutusmahdollisuuksia venäläisessä yhteiskunnassa vielä 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä, mutta tilanne on heikentynyt vuosi toisensa jälkeen.

Opposition liikkumatilaa rajoitettiin etenkin Venäjän parlamenttivaalien 2011 ja presidentinvaalien 2012 jälkimainingeissa.

”Molempia vaaleja seurasi laaja protestointi eri puolilla maata, erityisesti suurimmissa kaupungeissa Moskovassa ja Pietarissa. Mielenosoituksia tukahdutettiin voimakeinoin. Säädettiin uusia terrorisminvastaisia lakeja, jotka mahdollistavat jopa viiden vuoden vankeustuomion, jos hallinnon vastaisiin protesteihin osallistuu toistuvasti”, Maksjutova kertoo.

Hän puhui Venäjän poliittisesta tilanteesta Euroopan liberaalinuorten Lymecin seminaarissa Berliinissä lokakuun viimeisenä viikonloppuna.

Vaalivilppi pahentunut

Vielä muutamia vuosia sitten Maksjutovan edustamalla Jablokolla oli edustajia Venäjän duumassa, mutta nyt opposition toimintaa rajoitetaan niin voimakkaasti, että omien ehdokkaiden saaminen vaaleissa läpi on käytännössä mahdotonta.

”Viime syyskuussa järjestetyissä pormestari- ja aluevaaleissa ilmeni suuria ongelmia, kun yritin rekisteröidä puolueemme ehdokaslistoja. Yhtenäinen Venäjä -valtapuolueeseen kuuluvat vaalivirkailijat eivät halunneet aluksi edes hyväksyä ehdokkaitamme.”

Maksjutovan mukaan vaalitulosten vääristely on jatkuvasti pahentunut 2000-luvulla.

”Yhtenäisellä Venäjällä oli esimerkiksi ehdolla kuolleita ihmisiä, joille rekisteröitiin annettuja ääniä.”

Kreml hallitsee mediaa

Poliittisten vapauksien rajoittamisen lisäksi Kremlin mediakontrolli on tiukentunut.

”Massamedia on täynnä kansallismielistä propagandaa. Kriittisemmät uutiskanavat on käytännössä suljettu tai niiden toimintaa rajoitetaan voimakkaasti. Opposition nettisivut ovat jatkuvien verkkohyökkäysten kohteena”, Maksjutova luettelee.

Nettisensuuri Venäjällä on ollut kasvussa Krimin ja Ukrainan kriisien myötä.

”Jos kirjoitan nettiin, että mielestäni Krim ei kuulu meille ja se on valloitettu, saattaa siitä seurata ongelmia. Toisinajattelua netissä kutsutaan separatistiseksi puheeksi.”

Valtiojohtoinen viestintä on uponnut kansaan: presidentti Putinin suosio on kriisitilanteessa huipussaan.

Kansallistunne nousee

Venäläinen oppositiotoimija on huolissaan kansallistunteen voimistumisesta maassaan.

”Venäläiset eivät tällä hetkellä pelkää mitään. Ukrainan tapahtumien myötä lännen toiminta koetaan vihamieliseksi. Esiintyy asennetta, että Venäjän täytyy nyt osoittaa uhittelevalle lännelle, että me olemme vahvempia. Ilmassa on kylmän sodan henkeä.”

Päävastustajaksi maalataan Yhdysvallat, jonka kuuliaisena apurina näyttäytyy EU.

Viimeisimpien luotettavina pidettävien mielipidetiedustelujen mukaan 60 prosenttia venäläisistä tukee Venäjän hallituksen toimia suhteessa Ukrainaan ja länsimaihin.

Enemmistö myös uskoo, että lännen pakotteet vain vahvistavat Venäjän taloutta.

”Ajatellaan, että pakotteet parantavat Venäjän omavaraisuutta, kun alamme nyt tuottaa entistä enemmän itse ja tuomme vähemmän.”

”Tosiasiassa Venäjän talous on suurissa vaikeuksissa. Talouspakotteet ovat aiheuttaneet toistuvia shokkeja sisämarkkinoilla.”

”Arvaamaton Venäjä”

Maksjutova ei usko poliittisen tilanteen Venäjällä kohentuvan nopeasti.

”Vallan Venäjällä olisi pakko vaihtua. Poliittinen kulttuuri on vanhanaikainen ja autoritäärinen.”

Kremlin nykyinen toiminta poliittisten ja yksilönvapauksien rajoittamisessa muistuttaa Maksjutovan mukaan monilta osin neuvostojärjestelmää.

”Merkittävin ero entiseen on, että elämme hyvinkin vapaassa markkinataloudessa.”

Euroopassa leimuavan kriisin liennyttämistä hankaloittaa Maksjutovan mielestä enimmäkseen Venäjän oma toiminta.

Hän kehottaa myös EU-maita arvioimaan toimiaan tarkoin, sillä tilanne on tulenarka.

”Venäjä on arvaamattomassa tilassa. Voin luvata, ettei esimerkiksi Suomen Nato-jäsenyyttä katsottaisi hyvällä.”

JUKKA KOIVULA

KATERINA TATARNIKOVA

”Vaalitulosten vääristely on lisääntynyt jatkuvasti”, Aleksandra Maksjutova kertoo 2000-luvun kehityksestä Putinin Venäjällä.

» Jos kirjoitan nettiin, että mielestäni Krim ei kuulu Venäjälle ja että se on valloitettu, saattaa siitä seurata ongelmia. Toisinajattelua netissä kutsutaan separatistiseksi puheeksi.«

ALEKSANDRA MAKSJUTOVA